

opirajo na njegovo globoko znanje in poznavanje zgodovine in razmer. In vendar je moral umrti »Slovanski Svet« in sicer radi nemarnosti naročnikov. »Škoda, ker se je krog njega zbirala sama inteligenca, katera je hotela čistiti naše tako okuženo ozračje«, tožil mi je v nekem pismu, ko mi je naznanil, da bode list moral prenehati. Med drugim je rekel: »Slovencem list ne ugaja, ker so postali prepovršni, in ker je le malo zaresno mislečih rodoljubov. Postalo je vse bolj plitvo, lahkoživo, lahkomišelnost; zato jaz tudi pravega veselja nimam več za nadaljevanje o takih razmerah. Preveč sem škodoval sebi in družini svoji. Rad bi pa še deloval, ker sem se upregel v slovanske stvari in občo politiko. Tudi preveč ljubim svojo nesrečno domovino, da bi mogel mirovati.«

In vendar je umolknil mož, dasi ga sedaj potrebujemo več, kakor kedaj poprej. — Umolknil je radi naše nemarnosti. Umolknil je, ker ga nismo razumeli, ker ga nismo mogli razumeti.

Zdaj mož s krvavečim srcem gleda naš boj, — gleda, kako se koljemo med seboj, ker ga nismo ubogali. Žrtvoval je vse za domovino: svojo mladost, svojo bodočnost, celo obstanek svoj. Žrtvoval je celo družino svojo, samo da bi osrečil domovino, a ta ga ni razumela. Pustila ga je, da je šel na tuje. Mož, s katerim bi se bili drugorodci ponašali, mora se takorekoč boriti za obstanek lastne družine. Je li to prav?

Kam smo zagazili, da ne vidimo drugega, nego sovražnika na lastnem bratu! Brusimo si orožje, kako bi bolj ranili tega brata svojega, ker se popolnoma ne strinja z nami, da si nas ljubi, — globoko smo zabredli! Vrnimo se, poslušajmo može, ki so vse žrtvovali za blaginjo naroda! Pokličimo te može na čelo javnega delovanja. Ubogajmo jih, ako hočemo biti srečni.

Blagi Podgornik pa mi naj oprost, da sem skromno njegovo osebo naslikala brez

njegovega dovoljenja. Čeprav so v tem razburjenju in bratskem klanju pozabili na njegove zasluge, ni jih pozabila ona, ki pozna Podgornikove zasluge za narod. Ta narod mu postavi spomenik, a še le takrat, kedar bode že srečen v miru počival. Jaz mu ga pa postavljam s tem skromnim spisom.

ODPRTO PISMO. IVAN PODLESNIK. LJUBLJANA.

Gospo Ani.

Ana, Ti si postala čudovita ženska in jaz te Te naravnost občudujem. Odkod ta hladni razum? Odkod ta skrb za-me?

— Kedaj storiš konec takemu življenju? Kedaj zapustiš to pot?

Tako me vprašaš Ti?

— Kedaj storiš konec takemu življenju?

Ana, nevem. Morda kmalu. Ne boj se za me, in če se me sramuješ, me pozabi, ko Te skušam pozabiti jaz. Slišal sem, da postaja Tvoj mož slab, da se mu bliža konec. Prosim Te, streži mu, ljubi ga, da popraviš greh, ki si ga storila nad njim... Včasi se Te še spominjam, in solze mi stopajo v oči pri teh spominih. To so solze kesanja in srama! Ti pa, ki si bila vzrok temu življenju, vprašuješ: — Kedaj storiš konec? Ah, Ana v mojem vrtu cvete še toliko rož, še toliko cvetja čaka življenja, listi na drevju še ne rumene, solnce še ni zašlo — pomlad je!

Pri Vas vlada zima, gospa Ana.

Vem, da bo prišla tudi v moj vrt taka zima; odpadlo bo listje, cvetje se vsuje: — jaz pa si bom tresel pepela na glavo, trkal se bom na prsi.

— Prepozno!

Kjer so cvele prej rože, ležal bo potem visok sneg. — Vse to vem in vendar se ne trudim niti najmanj, da bi preprečil to katastrofo.

ŽENA IN POLITIKA. ROK DROFENIK. GORICA.

Gospa Ana, v moji miznici leži nov revolver!

Naš dom razpada. Moj oče hodi z resnim obrazom po hiši, in moja mati prižiga olje pred svete podobe... Ti bi se me sramovala, če bi me videla. Za vrat si pripenjam oguljene kravate, nosim papirnate ovratnike in raztrgane manšete. Moja obleka je blatna.

Nad nami vise črni oblaki.

V mojem vrtu pa sije solnce.

Ana, kako lepo je v mojem vrtu!

Nekdaj sem Te hotel peljati v to sveetišče, toda Ti nisi hotela. Prav je, da nisi hotela, oskrunila bi ga, jaz bi Te sovražil, tako Te pa samo pomilujem. Misliš, da sem Te kedaj ljubil. Ah, ne! Ljubil sem samo Tvoj interesantni obraz, Tvoje dragocene obleke in parfum Tvojega telesa. Tvoje duše nisem ljubil. Ti sploh nisi imela duše, ker drugače ne bi umorila svojega sivega moža in meni ne bi oskrunila življenja.

Danes me vprašuješ, kedaj storim konec?

Kmalu, Ana!

Čez ograjo mojega vrta gleda strašna pošast — hladni razum. Njegov obraz je poraščen z dolgo sivo brado, njegove oči pa so podobne zaprašenim globusom... Še malo časa in preskočil bo ograjo, popteljal z neusmiljeno roko vse cvetje in prepodil iz njega solnce. Prišla bo zima v moj vrt, sneg bo ležal na njem, po zmrzlih potih pa se bo sprehajal hladni razum z mrzlo logiko...

Ana, se spominjaš tistih ur, ko sva sedela v moji sobi pri polnih čašah in se smejala grbi Tvojega bogatega moža!

Strašni so ti spomini, gospa Ana!

Vse je minulo! Tvoj mož se bori s smrtjo, Ti mi pišeš tendicijozna pisma in me vprašuješ: — Kedaj storiš konec takemu življenju?

Pod mojim oknom teče globoka voda, in v moji miznici leži nov revolver.

Da žene o politiki ničesar ne umejo in da jim tudi ni treba ničesar umeti, to lahko vsak dan slišijo. Politika je privilegij moških, in punktum!

Oglejmo si stvar nekoliko поблиže.

O zadnjih volitvah so vse stranke apelirale tudi na žene, naj vplivajo na moške, da bodo volili »prave« moške v državni zbor. Povdarjalo se je, da žene lahko mnogo store, da pride »pravična« stvar, (za katero se slučajno potegujejo dotične stranke), do prave veljave, in da je torej dolžnost žen, da vsaka k temu kolikor toliko pripomore. Raz javnih tribun, raz lec se je tako govorilo in tudi v spovednicah se je bajé o tem šepetalo...

Redko pa je prišlo komur na misel, da ženske niso samo za to na svetu, da bi pomagale moškimi kandidatom do zmage, nečó da, ako se hočejo odpraviti sedanje nezdrave socialne razmere, je nujno potrebno, da se podelijo tudi ženam iste politične pravice kakor moškimi.

Koliko protislovje! Žena bodi političen agitator, dočim se ji naravnost brezvestno odreka pravo, da bi sodelovala v zakonodaji. Res da so se naše žene doslej malo zanimale za javno življenje, ali tega niso krive one, nego napačna vzgoja, ki ne pripusti, da bi bila žena ravnopravna z možem.

V svoji znameniti knjigi »Žena in socializem«*) piše Avgust Bebel o tem predmetu nekako tako-le:

»V trenutku, ko žene dosežejo ednake pravice z možmi oživela bode v njih tudi zavest dolžnosti. Ko bodo pozvane oddati svoje glasove, vprašale se bodo: zakaj? za koga? S tem trenutkom nastane cela vrsta vprašanj med možem in ženo, ki njenemu medsebojnemu razmerju pač

*) Die Frau und der Socialismus. Stuttgart, 25. natis.